

เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ

เรื่อง

เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)

โดย

**นางสาวสุนันท์ กาญจนาลัย
อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าพาณิชย์**

ณ ห้องประชุมรัฐสภา

วันศุกร์ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2536

สารบัญ

บทนำ	1
การค้าระหว่างประเทศของไทย	2
การรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้าของโลก	9
เขตการค้าเสรีอาเซียน	15
- ความเป็นมา	15
- การลดภาษี	17
- การยกเลิกข้อจำกัดด้านปริมาณนำเข้า	18
- ข้อยกเว้น	18
- สถานภาพปัจจุบัน	19
- ข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า	19
- ผลกระทบด้านเศรษฐกิจการค้าของเขตการค้าเสรีอาเซียนต่อประเทศไทย	19
สรุป	22
แผนภูมิ	
มูลค่าการค้าเปรียบเทียบกับ GDP ปี 2531-2535	6
การค้าระหว่างประเทศของไทย	6
องค์การเจรจาการค้าโลกและการรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้า	13
การค้าระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มเศรษฐกิจการค้าต่าง ๆ	14
การค้าของกลุ่มเศรษฐกิจการค้าต่าง ๆ กับการค้าของโลก	14
เขตการค้าเสรีอาเซียน	23

สังพิมพ์ครั้งที่ ๑
สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

การค้าระหว่างประเทศเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจเปิด การค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปัจจุบันมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยมีสัดส่วนสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โดยในปี 2535 ประมาณการว่าจะมีส่วนคิดเป็นร้อยละ 72.5 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2531 - 2535) ประมาณร้อยละ 25.0 ต่อปี
2. แม้ว่าเศรษฐกิจและการค้าของไทยในระยะที่ผ่านมาจะขยายตัวในอัตราสูงมาก แต่เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าของโลกกำลังเปลี่ยนแปลงไป การแข่งขันและกีดกันทางการค้าทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยมีการนำมาตรการใหม่ ๆ มาเป็นข้ออ้าง อาทิ การใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดและตอบโต้การอุดหนุน การห้ามนำเข้า โดยใช้เหตุผลด้านสุขอนามัย มาตรฐานสินค้า หรือสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้การรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้าขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (Asia - Pacific Economic Cooperation : APEC) ตลาดยุโรปเดียว (Single Europe) และเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North America Free Trade Area : NAFTA) การรวมกลุ่มดังกล่าว ในด้านหนึ่งอาจเป็นการขยายความร่วมมือเพื่อให้เกิดการแข่งขันภายในกลุ่มประเทศสมาชิก แต่ขณะเดียวกันก็อาจมีผลเป็นการกีดกันการค้า ในลักษณะ trading bloc ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการค้าของประเทศนอกกลุ่ม รวมทั้งประเทศไทยด้วย
3. ในส่วนของประเทศไทย นอกจากจะแสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าของโลก โดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกัน เช่น กลุ่มอาเซียน และ APEC แล้ว จะต้องผลักดันให้เขตการค้าเสรีอาเซียนบรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลา ขณะเดียวกันจะต้องพัฒนาสินค้าออกของไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้าและประสิทธิภาพในการผลิต เพื่อรักษาสถานะด้านการแข่งขันและส่วนแบ่งตลาดสินค้าไทยในตลาดโลก รวมทั้งจะต้องแสวงหาช่องทางที่จะขยายการลงทุนของไทยไปในภูมิภาคต่าง ๆ ให้มากขึ้น ทั้งในลักษณะของการลงทุนโดยตรงและการร่วมทุน เพื่อเป็นช่องทางให้สินค้าออกของไทยกระจายสู่ตลาดต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

การค้าระหว่างประเทศของไทย

การค้าระหว่างประเทศของไทยขยายตัวในอัตราสูง

4. ปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศของไทยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้น โดยประมาณการว่าจะมีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 60.8 ของ GDP ในปี 2531 เป็นร้อยละ 72.5 ของ GDP ในปี 2535 โดยมีการขยายตัวสูงมากทั้งในด้านการส่งออกและการนำเข้า

	<u>2531</u>		<u>2535 (ประมาณการ)</u>		<u>อัตราการขยายตัว</u>
	<u>ล้านบาท</u>	<u>ร้อยละของ GDP</u>	<u>ล้านบาท</u>	<u>ร้อยละของ GDP</u>	<u>เฉลี่ย 2531-35</u>
มูลค่าการค้า	916,684	60.8	1,900,000	72.5	25.0
การส่งออก	403,570	26.8	845,000	32.3	23.3
การนำเข้า	513,114	34.0	1,055,000	40.3	26.8
ดุลการค้า	-109,545	7.3	-210,000	8.0	-

สินค้าออกของไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม

5. ในปี 2536 กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนกำหนดเป้าหมายการส่งออก ประมาณการนำเข้า และดุลการค้าไว้ดังนี้

	<u>2536 (เป้าหมาย)</u>	
	<u>ล้านบาท</u>	<u>อัตราการขยายตัว (%)</u>
มูลค่าการค้า	2,196,000	15.6
การส่งออก	981,000	16.1
การนำเข้า	1,215,000	15.2
ดุลการค้า	-234,000	11.4

6. ในด้านโครงสร้างสินค้าออก ปัจจุบันการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ในขณะที่การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมมีสัดส่วนลดลง

โครงสร้างสินค้าเป้าหมายส่งออก 157 รายการ

	2531		2536(เป้าหมาย)	
	ล้านบาท	สัดส่วน	ล้านบาท	สัดส่วน
มูลค่าส่งออกรวม	403,570	100.00	981,000	100.00
สินค้าเกษตรกรรม	120,292	29.81	158,425	16.15
สินค้าอุตสาหกรรม	224,748	55.69	613,700	62.56
สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	5,533	1.37	7,480	0.76
สินค้าอื่น ๆ	52,996	13.13	201,395	20.53

7. สินค้าออก 10 อันดับแรก ยังคงมีส่วนแบ่งในการส่งออกสูง ประมาณการว่า ในปี 2536 สินค้าออกสำคัญได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ กุ้งสดแช่เย็น ข้าว รองเท้าและชิ้นส่วน ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า อาหารทะเลกระป๋อง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ และส่วนประกอบ จะมีมูลค่ารวมกันประมาณร้อยละ 42.0 ของมูลค่าส่งออกรวม

สินค้าออกของไทยมีตลาดจำกัดและเป็นตลาดที่มีแนวโน้มกีดกันมากขึ้น

8. สินค้าออกสำคัญหลายรายการยังมีข้อจำกัดในเรื่องตลาด กล่าวคือมีตลาดส่งออกหลักเพียง 1-2 แห่ง อาทิ

<u>มันสำปะหลัง</u>	ส่ง ไปตลาดประชาคมยุโรปร้อยละ	<u>72.8</u>	ของยอดส่งออกมันสำปะหลังทั้งหมด
<u>ปลาทูนากะป๋อง</u>	ส่ง ไปสหรัฐอเมริการ้อยละ	<u>40.0</u>	ของยอดส่งออกปลาทูนากะป๋องทั้งหมด
<u>ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง</u>	ส่ง ไปตลาดญี่ปุ่นร้อยละ	<u>83.1</u>	ของยอดส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็งทั้งหมด
<u>กุ้งสดแช่เย็น</u>	ส่ง ไปตลาดญี่ปุ่นร้อยละ	<u>48.7</u>	ของยอดส่งออกกุ้งสดแช่เย็นทั้งหมด

9. นอกจากนี้ตลาดส่งออกหลักของไทยยังมีแนวโน้มที่จะมีการกีดกันการค้ามากขึ้น อาทิ

สหรัฐอเมริกา มีกฎหมายการค้ามาตรา 301 เป็นเครื่องมือในการดำเนินการกับประเทศที่สหรัฐอเมริกาเห็นว่ามีการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม และใช้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นข้ออ้างในการทำหน้าเข้า ฯลฯ

ประชาคมยุโรป มีการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย ได้แก่ การรวมตัวเป็นตลาดยุโรปเดียว ที่มีการปรับประสานกฎ ระเบียบต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน รวมถึงการเข้มงวดในการตรวจสอบคุณภาพสินค้า (มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2536) การปฏิรูบนโยบายเกษตรกรรมร่วม (มีผลบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม 2536) และการปฏิรูบนโยบายประมง ที่มีผลเป็นการอุดหนุนการผลิตและการส่งออกสินค้าประมงและผลิตภัณฑ์ (มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2536)

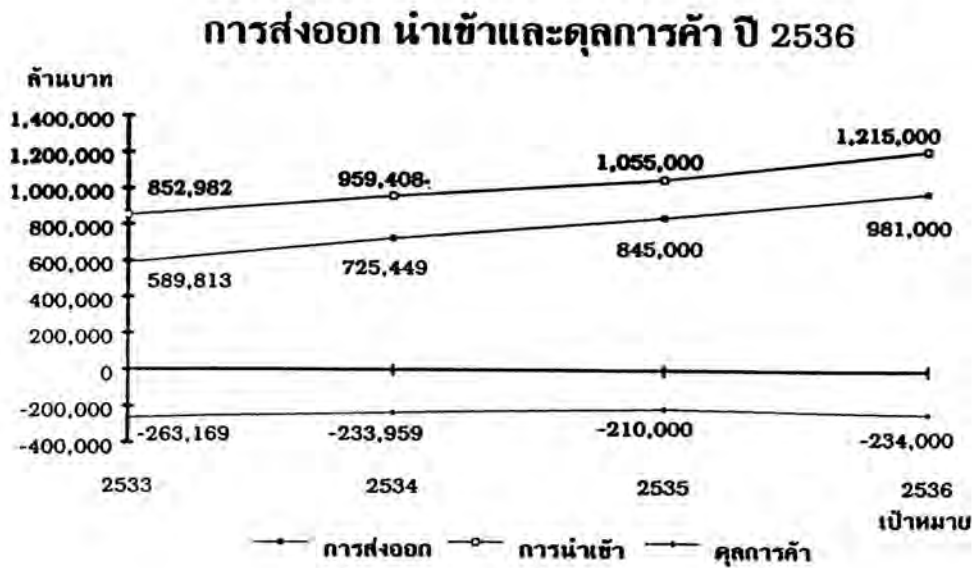
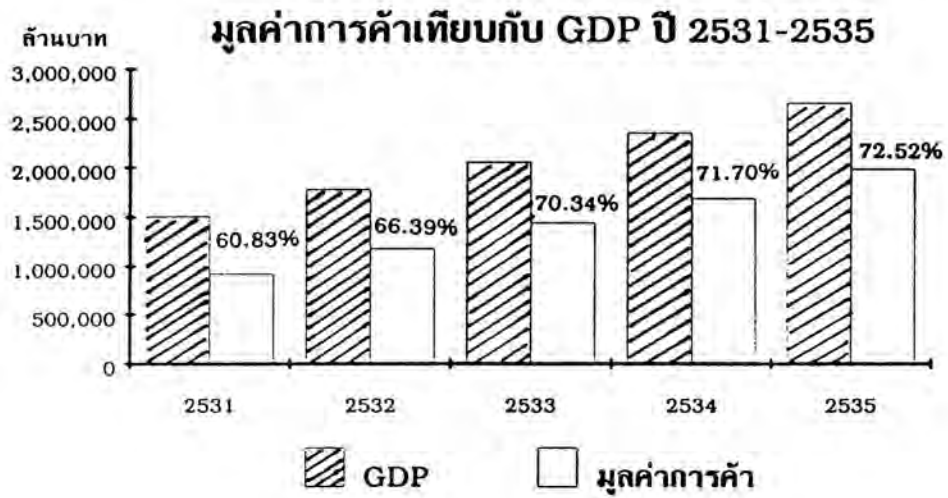
ญี่ปุ่น ที่ยังคงใช้มาตรฐานสินค้าและการจำกัดปริมาณนำเข้า เป็นเครื่องมือในการกีดกันการค้า

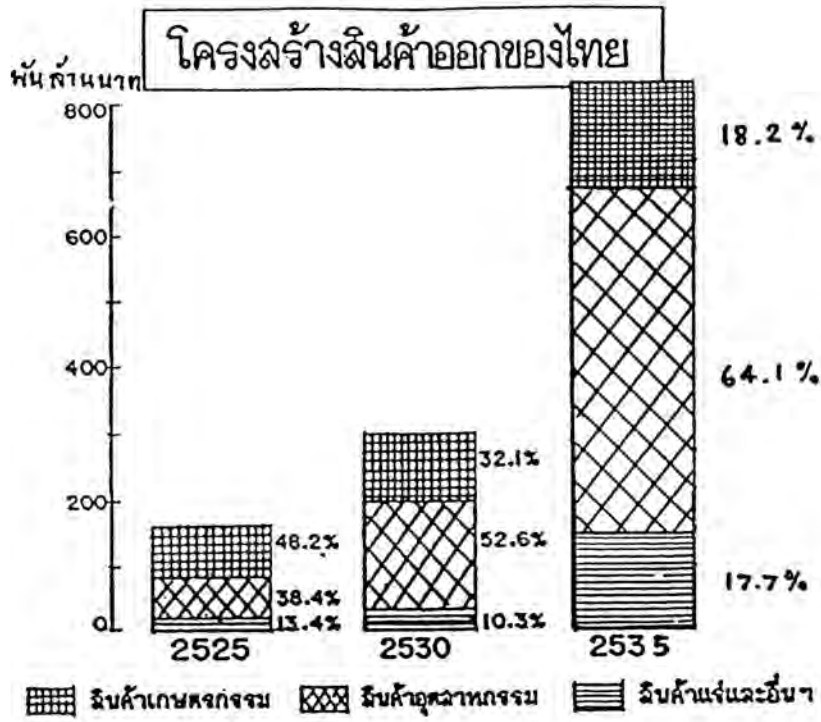
สินค้าเข้าส่วนใหญ่ เป็นสินค้าทุนและวัตถุดิบ

10. ในด้านการนำเข้า สินค้าเข้าส่วนใหญ่ยังคงเป็นสินค้าทุน วัตถุดิบ และสินค้าสำเร็จรูป ประมาณการว่าในปี 2536 การนำเข้าสินค้านี้จะมียุทธศาสตร์ร่วมกันประมาณร้อยละ 72.4 ของมูลค่าการนำเข้ารวม ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลจากสินค้าออกของไทยส่วนใหญ่มี import content สูง เช่น สินค้าประเภทเครื่องไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และแผงวงจรไฟฟ้า มี import content สูงถึงร้อยละ 80-90 ส่งผลให้ประเทศไทยขาดดุลการค้าเป็นมูลค่าสูงมากในแต่ละปี

แหล่งนำเข้าสำคัญของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น ประชาคมยุโรป สหรัฐอเมริกา และอาเซียน

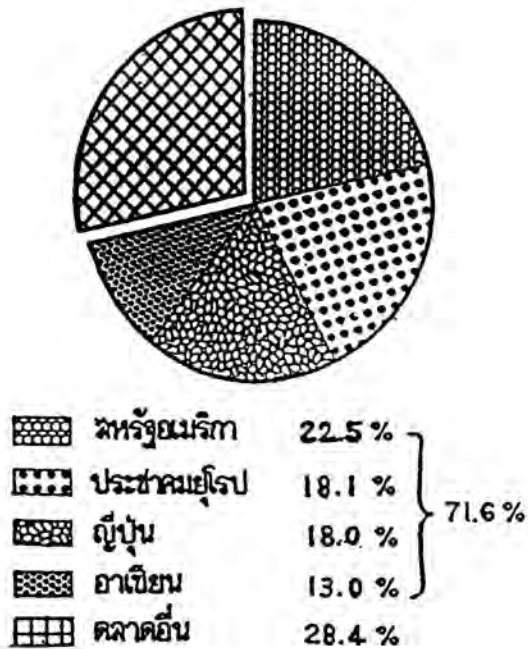
11. การพึ่งพาสลาคส่งออกหลักเพียงไม่กี่แห่ง โดยเฉพาะสลาคส่งออกที่มีแนวโน้มที่จะมีการกีดกันมากขึ้น รวมถึงการรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจการค้าต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา รวมกับ แคนาดา และเม็กซิโก เป็นกลุ่ม NAFTA และประชาคมยุโรปพัฒนาเป็นตลาดยุโรปเดียว อาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของไทย ได้โดยง่าย นอกจากนี้การพึ่งพาแหล่งนำเข้าเพียงไม่กี่แห่ง ทำให้ประเทศไทยขาดอำนาจต่อรอง ในการกำหนดคุณภาพ และราคาสินค้าที่ต้องการนำเข้า มีผลให้คุณภาพสินค้าออก ไม่ได้มาตรฐาน และในบางกรณียังมีผลต่อต้นทุนการผลิตด้วย

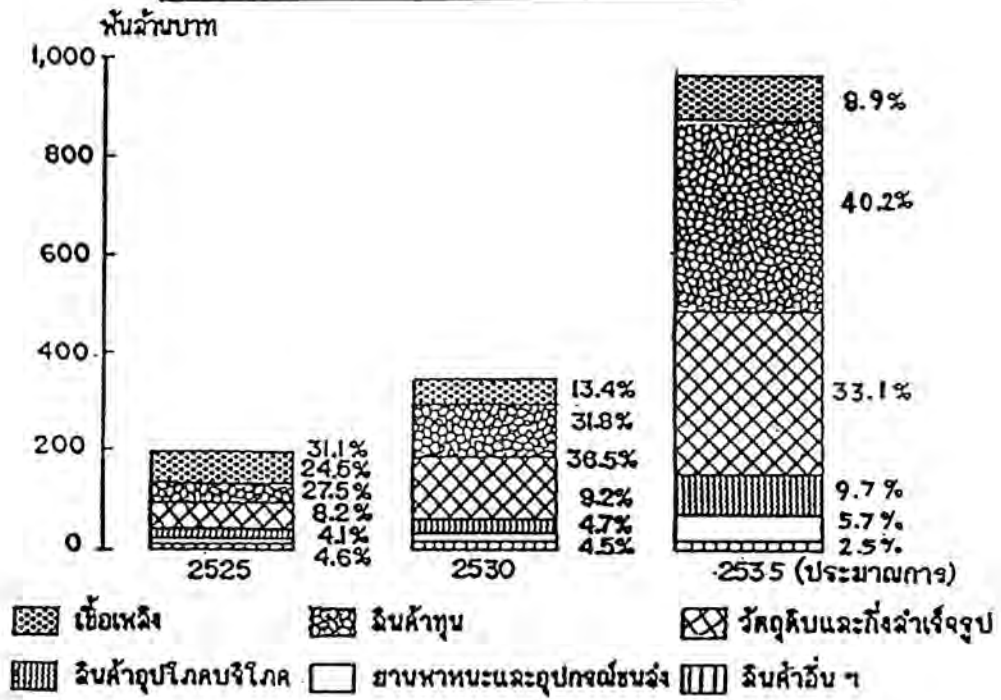

หมายเหตุ เป็นสินค้าเข้าหมายส่งออก

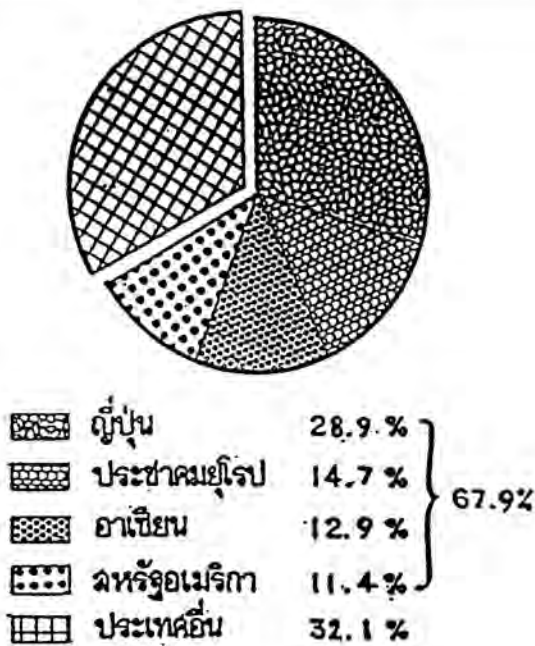
ตลาดส่งออกสำคัญของไทย ปี 2535

โครงสร้างสินค้าเข้าของไทย

แหล่งนำเข้าสำคัญของไทย ปี 2535

การรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้าของโลก

การแข่งขันและกีดกันการค้าที่ความรุนแรงยิ่งขึ้น

12. ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา สถานการณ์ทางการค้าในเมืองและเศรษฐกิจของโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในด้านการเมือง การล่มสลายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในยุโรปตะวันออก และสันติภาพในอินโดจีน ส่งผลให้ตลาดการค้าและการลงทุนของโลกขยายตัวและมีแนวโน้มที่จะมีการแข่งขันกันมากขึ้น
13. ในด้านเศรษฐกิจ แนวโน้มการกีดกันทางการค้า ได้ทวีความรุนแรงขึ้นโดยลำดับ ปัจจุบันการใช้มาตรการกีดกันการค้าที่มีใช้ภาษีศุลกากรมีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น การเรียกเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดและตอบโต้การอุดหนุน โดยคำนึงถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าชนิดนั้น การกำหนดมาตรฐานสินค้าในระดับที่สูงกว่ามาตรฐานสากล การเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานสินค้า รวมถึงความพยายามที่จะนำข้อกำหนดใหม่ ๆ มาเป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้า เช่น การใช้เรื่องสิ่งแวดล้อมและการกำหนดมาตรฐานโรงงานผลิตมาเป็นข้ออ้างในการห้ามนำเข้า เป็นต้น
14. ในขณะที่การกีดกันการค้ามีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นนั้น ประเทศต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปการค้าระหว่างประเทศที่ชัดเจน และเป็นธรรม เพื่อเป็นกรอบหรือแนวทางการดำเนินกิจกรรมทางการค้าของโลก แกศคัจฉิง ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ โดยได้จัดให้มีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2529

การรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้ามีแนวโน้มขยายตัว

15. อย่างไรก็ดี จากแนวโน้มการกีดกันการค้าที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น กอปรกับการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยที่ได้มีการขยายการเจรจาต่อเนื่องมาจนถึงขณะนี้ โดยแต่ละประเทศต่างก็ยังไม่แน่ใจว่าผลการเจรจาจะออกมาในรูปใด และจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศตนมากน้อยเพียงใด ประเทศต่าง ๆ จึงหันมาให้ความสนใจต่อแนวความคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้ามากขึ้น ทั้งนี้เพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ทางการค้า และเพิ่มอำนาจต่อรองในการเจรจารวมทั้งเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจภายในกลุ่มประเทศสมาชิก

16. กลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่กำลังมีบทบาทสำคัญในขณะนี้ ได้แก่

กลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่ไทยเป็นสมาชิก ประกอบด้วย

- กลุ่มอาเซียนที่กำลังพัฒนาเป็นเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ ASEAN Free Trade Area : AFTA เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2536 กำหนดให้แล้วเสร็จภายในเวลา 15 ปี

- กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก หรือ Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC

กลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่ไทยไม่ได้เป็นสมาชิก ประกอบด้วย

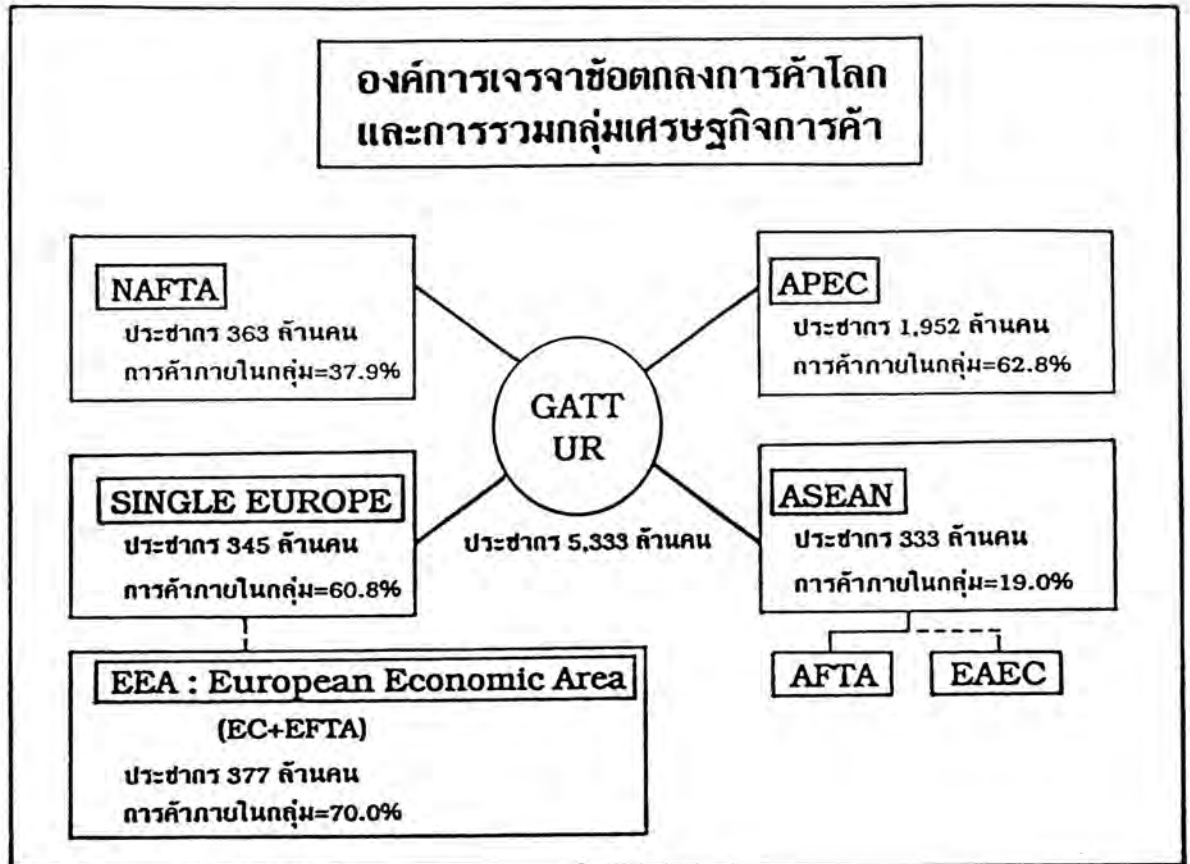
- กลุ่มตลาดยุโรปเดียว หรือ Single Europe ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2536

- กลุ่มเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ หรือ North American Free Trade Area : NAFTA ที่ได้มีการตกลงกันในหลักการและกำลังอยู่ในระหว่างการกร่างรายละเอียดของความตกลงฯ ให้สมบูรณ์ คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2537

วิเคราะห์ผลกระทบของกลุ่มเศรษฐกิจการค้าต่าง ๆ

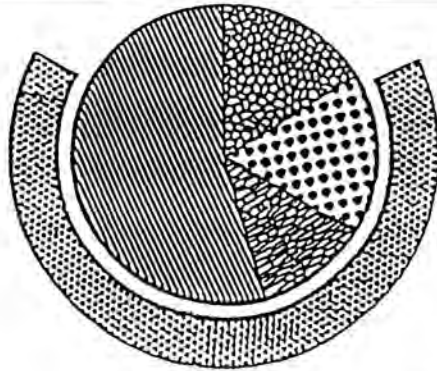
17. ในบรรดากลุ่มเศรษฐกิจการค้าต่าง ๆ ประชาคมยุโรป และกลุ่ม APEC เป็นกลุ่มที่มีบทบาทและความสำคัญต่อการค้าของโลกสูงสุด โดยมีส่วนแบ่งทางการค้าสูงถึงร้อยละ 40.2 และร้อยละ 39.8 ของปริมาณการค้าโลกตามลำดับ รองลงมาคือ กลุ่ม NAFTA มีส่วนแบ่งการค้าร้อยละ 18.0 และอาเซียน มีส่วนแบ่งการค้าร้อยละ 4.9
18. ในด้านความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศไทย กลุ่ม APEC เป็นกลุ่มที่ทำการค้ากับไทยมากที่สุดคือร้อยละ 67.0 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของไทยในปี 2534 รองลงมาคือประชาคมยุโรป ร้อยละ 16.9 กลุ่ม NAFTA ร้อยละ 16.6 และอาเซียน ร้อยละ 12.2
19. กลุ่มเศรษฐกิจการค้าเหล่านี้ มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการค้าของไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่ไทยไม่ได้เป็นสมาชิก คือ กลุ่มตลาดยุโรปเดี่ยว และกลุ่ม NAFTA ซึ่งมีการรวมกลุ่มในลักษณะที่เอื้อประโยชน์เฉพาะประเทศสมาชิก จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการค้าและการลงทุน
20. สำหรับกลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่ไทยเป็นสมาชิก โดยเฉพาะกลุ่มอาเซียน แม้ว่าการดำเนินการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA จะเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อประเทศไทยทั้งในด้านการค้า การลงทุน และการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้า แต่ต่ออุตสาหกรรมของไทยก็จะต้องปรับตัว โดยการพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิต การปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานสินค้า เพื่อให้สินค้าออกของไทยสามารถแข่งขันได้ ทั้งในตลาดภายในประเทศ ที่จะต้องเปิดเสรีมากขึ้น ตลาดอาเซียน และตลาดประเทศที่สาม เพื่อเพิ่มสัดส่วนการส่งออกของไทยในตลาดโลก

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

การค้าระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มเศรษฐกิจการค้าต่างๆ

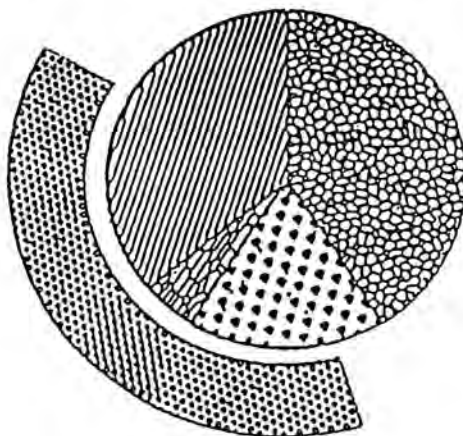
ปี 2534

ไทย-เอเปค	67.0%	ไทย-อาเซียน	12.2%
ไทย-ประชาคมยุโรป	16.9%	ไทย-อื่นๆ	54.3%
ไทย-นาฟต้า	16.6%		

การค้าของกลุ่มเศรษฐกิจการค้าต่างๆเทียบกับการค้าโลก

ปี 2534

ประชาคม	40.2%
เอเปค	39.8%
นาฟต้า	18.0%
อาเซียน	4.9%
อื่นๆ	36.9%

เขตการค้าเสรีอาเซียน

ASEAN Free Trade Area : AFTA

เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA)

ความเป็นมา

21. อาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ซึ่งเป็นพัฒนาการของความพยายามที่จะร่วมมือกันของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อตอบสนองความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันในช่วงนั้นเพื่อให้เกิดสันติภาพ และความมั่นคงในภูมิภาค ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงของสหรัฐอเมริกาในสงครามอินโดจีน รวมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องพรมแดนของประเทศสมาชิก
22. ในช่วง 9 ปีแรกของการก่อตั้งอาเซียน ความร่วมมือส่วนใหญ่จะเน้นไปในการเมือง ซึ่งก็ประสบความสำเร็จมาโดยตลอด ต่อมาอาเซียนได้หันมาให้ความสนใจทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น โดยได้มีการลงนามในปฏิญญาสมานฉันท์แห่งอาเซียน ที่นครบาหลี เมื่อปี 2519 เพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และในปี 2520 ได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยการให้สิทธิพิเศษทางการค้าของอาเซียน (ASEAN Preferential Trading Arrangements : PTA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจภายในภูมิภาคต่อไป
23. อาเซียนมีโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจหลายโครงการ ที่สำคัญได้แก่ ระบบสิทธิพิเศษทางการค้า (ASEAN - PTA) โครงการอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Project : AIP) โครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Joint Ventures Scheme : AIJV) โครงการแบ่งการผลิตด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Complementation Scheme : AIC) ซึ่งความร่วมมือตามโครงการดังกล่าวมีข้อจำกัด เนื่องจากแต่ละประเทศมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกัน
24. โดยที่ในปัจจุบันสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าของโลกเปลี่ยนแปลงไป มีการรวมกลุ่มเศรษฐกิจการค้าเกิดขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก และกลุ่มประเทศสังคมนิยมเริ่มมีการปรับตัวสู่ระบบเศรษฐกิจเสรี ทำให้การแข่งขันในตลาดโลกทวีความเข้มข้นยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อ การขยายตัว ทั้งในด้านการส่งออกและการลงทุนของอาเซียน

25. ในด้านการลงทุน จะเห็นได้ว่าประเทศพัฒนาแล้วได้หันไปลงทุนในประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยกัน แทนการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนา ในส่วนของประเทศไทย จากตัวเลขของธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ชาวต่างชาติสนใจมาลงทุนในประเทศไทยน้อยลงกว่าเดิม

ปี 2534

การลงทุนโดยตรง

- มูลค่าการลงทุน 51,400 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 20.6

การส่งเสริมการลงทุน

- มีผู้มาขึ้นขอรับการส่งเสริมการลงทุนจำนวน 630 ราย

ลดลงจากปี 2533 ร้อยละ 37.9

- มูลค่าการลงทุน 281,884 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 46.3

26. ประเทศสมาชิกอาเซียนต่างตระหนักถึงความจริงในข้อนี้ ดังนั้นในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 27-28 มกราคม 2535 ที่ประชุมได้มีมติให้จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ขึ้นภายในระยะเวลา 15 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2536 ถึงวันที่ 1 มกราคม 2551

27. แนวคิดที่จะจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น เช่น สิงคโปร์และฟิลิปปินส์เคยเสนอมาก่อนหน้านี้แล้ว เมื่อหลายปีก่อน แต่เนื่องจากสถานการณ์ในขณะนั้นไม่เอื้ออำนวยจึงไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม โดยที่เศรษฐกิจและการค้าของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าวแล้ว สถานการณ์ในขณะนี้จึงเอื้ออำนวยต่อแนวคิดนี้เป็นอย่างมาก ดังนั้น ทพทฯ อานันท์ บันยารชุน นายกรัฐมนตรี จึงได้เสนอแนวคิดเขตการค้าเสรีอาเซียนขึ้นใหม่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากสิงคโปร์ แต่ในระยะแรกมีบางประเทศที่ไม่เห็นด้วย ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องโน้มน้าวให้ประเทศสมาชิกอื่นยอมรับแนวคิดนี้ โดยเฉพาะอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศใหญ่ในอาเซียน ซึ่งในที่สุดก็ได้รับการตอบสนองด้วยดี

28. ในการประชุมดังกล่าว ได้มีการลงนามในความตกลงที่มีผลผูกพันรวม 2 ฉบับ ได้แก่ ข้อตกลงแม่บทว่าด้วยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) และข้อตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Agreement on the Common Effective Preferential Tariff Scheme for the ASEAN Free Trade Area : CEPT for AFTA)

29. เป้าหมายของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนคือ

- การปรับ ลดอัตราภาษีศุลกากรภายในกลุ่มอาเซียนให้อยู่ในระดับร้อยละ 0 - 5
- ใช้เวลา 15 ปี โดยเริ่มจากวันที่ 1 มกราคม 2536 ทั้งนี้โดยใช้หลักอัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน (CEPT) เป็นกลไกหลัก
- ยกเลิกข้อจำกัดด้านปริมาณนำเข้า และมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรอื่น ๆ

การลดภาษี

30. ในการดำเนินการได้แบ่งสินค้าที่จะลดภาษีออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสินค้าที่ต้องการเร่งลดภาษี (Fast Track) และกลุ่มสินค้าทั่วไปที่จะลดภาษีตามขั้นตอนปกติ (Normal Track)

31. กลุ่มสินค้าที่ต้องการเร่งลดภาษี (Fast Track) ประกอบด้วย 15 กลุ่มสินค้า

กลุ่มสินค้าที่ไทยเสนอ ประกอบด้วย ซีเมนต์ บัญ ผลิตภัณฑ์หนัง เบื่อกระดาษ สิ่งทอ วัตถุดิบและเครื่องประดับ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเฟอร์นิเจอร์ไม้

กลุ่มสินค้าที่อาเซียนอื่นเสนอ ประกอบด้วย น้ำมันพืช เคมีภัณฑ์ เกล็ดขี้ผึ้ง พลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์เซรามิกและผลิตภัณฑ์แก้ว แคนโทที่ทำจากทองแดง เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ และเฟอร์นิเจอร์หวาย

32. ในหลักการ ได้กำหนดให้มีการปรับ ลดอัตราภาษีสำหรับกลุ่มสินค้าเร่งลดภาษี (Fast Track) ตามขั้นตอนดังนี้

สินค้าที่มีอัตราภาษีสูงกว่าร้อยละ 20 ให้ลดลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 10 ปี

สินค้าที่มีอัตราภาษีส้อยละ 20 หรือต่ำกว่า ให้ลดลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 7 ปี

33. สำหรับกลุ่มสินค้าทั่วไป (Normal track) ได้กำหนดให้มีการปรับ ลดอัตราภาษีตามขั้นตอนดังนี้

สินค้าที่มีอัตราภาษีสูงกว่าร้อยละ 20 ให้ลดลงเหลือร้อยละ 20 ภายในเวลา 5-8 ปี หรือภายในวันที่ 1 มกราคม 2541 - 1 มกราคม 2544 (ค.ศ.1998-2001) และให้ลดลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 7 ปีหลังจากนั้น

สินค้าที่มีอัตราภาษীর้อยละ 20 หรือต่ำกว่า ให้ลดลงเหลือร้อยละ 0-5 ตามความพร้อมของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ แต่จะต้องใช้เวลาไม่เกิน 10 ปี

ทั้งนี้แต่ละประเทศจะต้องจัดทำแผนการลดอัตราภาษีที่ชัดเจน และให้ประกาศในวันที่ 1 มกราคม 2536

การยกเลิกข้อจำกัดด้านปริมาณนำเข้า

34. กำหนดให้ยกเลิกข้อจำกัดด้านปริมาณนำเข้า (Quantitative Restriction : QR) สำหรับสินค้าที่อยู่ใน CEPT

เมื่อลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 20 ให้ยกเลิกข้อจำกัดด้านปริมาณนำเข้า หลังจากนั้น 5 ปี ให้ยกเลิกมาตรการที่มีใช่อื่น ๆ แบบค่อยเป็นค่อยไป

แนวทางการดำเนินการกรณีที่ประเทศใดประเทศหนึ่งมีปัญหา ให้สมาชิกตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป สามารถเริ่มดำเนินการได้โดยไม่ต้องรอให้พร้อมกันทั้ง 6 ประเทศ (6-X)

ข้อยกเว้น

35. เขตการค้าเสรีอาเซียนไม่รวม

- สินค้าเกษตร ซึ่งหมายถึงวัตถุดิบด้านการเกษตรและผลิตผลการเกษตรที่ไม่ได้แปรรูปหรือสินค้าเกษตรที่ผ่านกรรมวิธีในการแปรรูปขั้นต้น ซึ่งมีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบเดิมเพียงเล็กน้อย

- ให้มีมาตรการเพื่อคุ้มครองด้านความมั่นคงภายในประเทศ คือ ธรรมชาติ รวมทั้งชีวิต และสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ และพืช ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของแกตต์

ข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า

36. ข้อกำหนดให้สินค้าที่จะ ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรจะต้องมีแหล่งกำเนิดในอาเซียน โดยมีสัดส่วนการผลิตในอาเซียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ไม่ว่าจะ เป็นสัดส่วนจากประเทศเดียว หรือเป็นสัดส่วนสะสมจากหลายประเทศก็ตาม

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและการค้าของเขตการค้าเสรีอาเซียนต่อประเทศไทย

37. หลักการของเขตการค้าเสรีอาเซียนคือ การขยายการลงทุน ซึ่งจะก่อให้เกิดการขยายตัวทางการค้าเป็นการต่อเนื่อง

ในส่วนที่ไทยจะได้เปรียบหรือเสียเปรียบนั้น อาจกล่าวได้ว่าการลดอัตราภาษีอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งในด้านบวกและด้านลบ เมื่อเปรียบเทียบกับสิงคโปร์ ประเทศไทยอาจสู้สิงคโปร์ไม่ได้ แต่ถ้าเปรียบเทียบกับมาเลเซีย อาจอยู่ในระดับเท่า ๆ กัน ที่เหลือ นอกนั้น ไทยอยู่ในฐานะที่เหนือกว่า เพราะฉะนั้นไทยอยู่ตรงกลาง ดังนั้นเราจะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

38. ในปี 2535 การค้าระหว่างไทยกับอาเซียนมีมูลค่า 246,500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.0 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของไทย เป็นมูลค่าส่งออก 110,000 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.0 ของมูลค่าส่งออกรวม และมูลค่านำเข้า 136,500 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.9 ของมูลค่านำเข้ารวม โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 28.0 และร้อยละ 14.1 ตามลำดับ โดยประเทศไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้าเป็นมูลค่า 26,500 ล้านบาท
39. การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน โดยใช้ระบบอัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน (CEPT) ซึ่งมีระดับอัตราภาษีที่ต่ำมาก เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันภายในกลุ่มอาเซียนมากขึ้นนั้น จะมีผลต่อการค้าและการลงทุนของไทย ดังนี้
- สินค้าออกของไทยจะมีตลาดรองรับที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เนื่องจากอาเซียนมีจำนวนประชากรถึง 333 ล้านคน เป็นโอกาสในการขยายกำลังการผลิต และดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้สนใจมาลงทุนในอาเซียนมากขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย
 - กระตุ้นให้ภาคอุตสาหกรรมของไทยปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และเป็นโอกาสให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพในการแข่งขัน รวมทั้งเป็นช่องทางในการขยายฐานการผลิตไปยังประเทศต่าง ๆ ที่มีต้นทุนต่ำ และเป็นแหล่งวัตถุดิบ โดยเฉพาะประเทศในแถบอินโดจีน
 - เพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้า
 - สินค้าที่ค้าขายกันภายในอาเซียนจะมีราคาถูกลง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค
40. อย่างไรก็ดี อุตสาหกรรมที่ด้อยประสิทธิภาพ และไม่สามารถปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับอุตสาหกรรมชนิดเดียวกันของประเทศอาเซียนอื่นอาจจะประสบปัญหา และอาจต้องเลิกกิจการไป ทั้งนี้ในจำนวนสินค้า 15 รายการ ที่มีการประกาศเร่งลดอัตราภาษีโดยทันทีนั้น มีสินค้าหลายรายการที่คาดว่าประเทศไทยจะสามารถแข่งขันได้ ได้แก่ ซีเมนต์ บัญ ผลิตภัณ์หนัง เบียร์กระดาศ สิ่งทอ อัญมณี เฟอร์นิเจอร์จากไม้และหวาย

สถานการณ์ปัจจุบัน

41. ในการประชุมคณะมนตรี AFTA (AFTA Council) ครั้งที่ 3 ที่ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535 ประเทศสมาชิกได้เสนอแผนการลดภาษี รวมทั้งสินค้าที่ต้องการสงวนสิทธิ์ (Exclusion List) ซึ่งสิงคโปร์เป็นประเทศเดียวที่ไม่มีรายการสินค้าที่ขอสงวนสิทธิ์ อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีรายการขอสงวนสิทธิ์มากที่สุดคือ 1,708 รายการ สำหรับประเทศไทยมีรายการที่ขอสงวนสิทธิ์เพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอาเซียนอื่น คือมีสินค้าที่ขอสงวนสิทธิ์เป็นการชั่วคราวจำนวนทั้งสิ้น 118 รายการ (รายละเอียดปรากฏในแผนภูมิ)

42. สินค้าในกลุ่มเร่งลดภาษีที่ไทยขอสงวนสิทธิ์ เนื่องจากยังมีปัญหาหรือยังไม่พร้อมที่จะแข่งขันกับประเทศอาเซียนอื่น ได้แก่

สินค้าน้ำมันพืช ประกอบด้วย น้ำมันปาล์ม น้ำมันถั่วเหลือง และน้ำมันมะพร้าว โดยขอสงวนสิทธิ์เป็นการชั่วคราว และ ในปีที่ 8 จะมีการพิจารณาขททเพื่อยกเลิกการสงวนสิทธิ์

ปิโตรเคมีและพลาสติก ขอลดภาษีตามขั้นตอนปกติ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมเริ่มก่อตั้ง และมีต้นทุนการผลิตสูง

เครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ขอลดภาษีตามขั้นตอนปกติ เนื่องจากยังมีปัญหาเรื่องโครงสร้างภาษี

43. สำหรับสินค้าที่ต้องลดอัตราภาษีตามขั้นตอนปกตินั้น ประเทศไทยได้ขอสงวนสิทธิ์เป็นบางรายการ ได้แก่

กลุ่มสินค้าเกษตรแปรรูป ขอสงวนสิทธิ์เนื้อสุกรชำแหละเป็นการชั่วคราว และ ในปีที่ 8 จะมีการพิจารณาขททเพื่อยกเลิกการสงวนสิทธิ์

รถยนต์และส่วนประกอบบางประเภท ขอสงวนสิทธิ์ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ยังไม่มีความพร้อม

สรุป

44. ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนมากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวรับกับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าของโลกที่มีแนวโน้มเสรี และจำเป็นต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น
45. ในส่วนของภาครัฐ นอกจากจะ เร่งดำเนินการผลักดันให้โครงการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และเพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้าแล้ว ยังจำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการปรับตัวของภาคเอกชน นอกจากนี้ยังได้มีความพยายามที่จะแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพในการผลิต และการส่งออกของไทย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้างภาษีนำเข้า โดยการปรับอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบ ชิ้นส่วนสินค้าสำเร็จรูป และสินค้าสำเร็จรูป ให้สอดคล้องกันทั้งระบบ ซึ่งขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่
46. สำหรับภาคเอกชน จะต้องเร่งปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดที่จะต้องมีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยเน้นที่การพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การปรับปรุงคุณภาพและรูปแบบสินค้าให้ได้มาตรฐานสากล รวมถึงการแสวงหาแหล่งขยายการลงทุนในประเทศต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการขยายตลาดสินค้าไทย

สภาพข้อเท็จจริง

○ ASEAN ต้องพึ่งพาสินค้าทุน วัตถุดิบจากต่างประเทศ

2530 - 2534

สัดส่วนการนำเข้าสินค้าทุน-เครื่องจักร

20 - 45 %

ของยอดนำเข้ารวม

ไทย

39%

สัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบ

2 - 34 %

ของยอดนำเข้ารวม

ไทย

34%

แนวโน้มการลงทุนในต่างประเทศของญี่ปุ่น

	2533		2534		2535(6 เดือน)	
	พันล้าน\$	สัดส่วน	พันล้าน\$	สัดส่วน	พันล้าน\$	สัดส่วน
การลงทุนรวม	56.9	100.0%	41.6	100.0%	17.4	100.0%
สหรัฐอเมริกา	26.1	45.9%	18	43.3%	8	46.2%
ยุโรป	14.3	25.1%	9.4	22.5%	3.5	20.2%
อาเซียน	3.2	5.7%	3.1	7.4%	1.5	8.5%
○ ไทย	1.2	2.0%	0.8	1.9%	0.2	1.4%
○ อินโดนีเซีย	1.1	1.9%	1.2	2.9%	0.6	3.6%
○ มาเลเซีย	0.7	1.3%	0.9	2.1%	0.5	2.7%
จีน	0.3	0.6%	0.6	1.4%	0.4	2.5%

ที่มา : JAPANESE MINISTER OF FINANCE

การลงทุน

สภาพข้อเท็จจริง

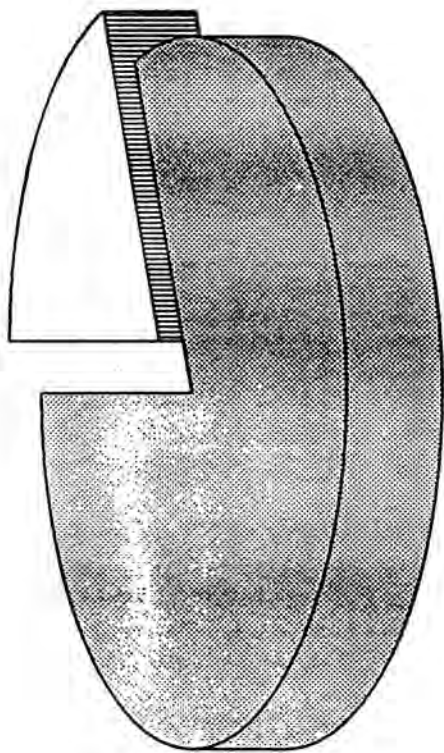
○ แนวโน้มการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศไทยลดลง

	2533		2534		2535	
	พันล้านบาท	%เพิ่ม/ลด	พันล้านบาท	%เพิ่ม/ลด	พันล้านบาท	%เพิ่ม/ลด
การลงทุนรวม	64.7	+41.5%	51.4	-20.6%	50.1	+3.0%
- สหรัฐอเมริกา	6.2	-33.3%	5.9	-3.8%	NA	+90.0%
- ญี่ปุ่น	27.9	+48.9%	15.6	-44.2%	NA	-40.0%
- สิงคโปร์	6.1	+123.3%	6.5	+135.4%	NA	NA
- มาเลเซีย	0.5	+727.7%	0.02	-95.9%	NA	NA

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : เป็นการลงทุนโดยตรง

การค้าระหว่างประเทศของ ASEAN ปี 2534

การค้าภายในกลุ่ม 19.0%

การค้ากับประเทศนอกกลุ่ม 81.0%

**วัตถุประสงค์ของเขตการค้าเสรีอาเซียน
ASEAN FREE TRADE AREA : AFTA**

- * เพื่อให้การค้าสินค้าภายในอาเซียน
เป็นไปได้โดยเสรี
มีอัตราภาษีต่ำที่สุด
ปราศจากข้อจำกัดที่มีใช้ภายใน
- * เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติสู่ภูมิภาคอาเซียน
- * เพื่อรบบกับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าโลก
ที่จะเสรียิ่งขึ้นจากผลการเจรจาเขตการค้าเสรี

หลักการลดภาษีภายใต้ AFTA

- * หลักอัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน
(COMMON EFFECTIVE PREFERENTIAL TARIFF:CEPT)
- * ประเทศสมาชิกตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป
สามารถเริ่มดำเนินการได้โดยไม่ต้องรอ
พร้อมกันทั้ง 6 ประเทศ (6-x)
- * กำหนดการลดภาษีแบ่งเป็น 2 กลุ่ม
สำหรับสินค้าที่มีอัตราภาษี ณ วันที่ 1 ม.ค. 2536
 1. สูงกว่า 20%
 2. เท่ากับ 20% หรือต่ำกว่า

การดำเนินการลดภาษีของไทย ภายใต้ AFTA

ภายใน 1 ม.ค. 2536

ลดภาษีสินค้าภายในกรอบ AFTA เหลือ 30%

ภายใน 1 ม.ค. 2537

ลดภาษีสินค้าภายในกรอบ AFTA เหลือ 20%
โดยหารือผู้เกี่ยวข้องและกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ

การเร่งลดภาษี

สำหรับสินค้า 15 กลุ่ม เหลือ 0-5%
ภายในระยะเวลาเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ขั้นตอนการลดภาษีตามมติคณะมนตรี AFTA

NORMAL TRACK

ภาษีสูงกว่า 20%

- ลดเหลือ 20% ในปีที่ 8
- ลดเหลือ 0-5% ในปีที่ 15

ภาษี 20% หรือ ต่ำกว่า

- ลดเหลือ 0-5% ภายใน 7-10 ปี

FAST TRACK

ภาษีสูงกว่า 20%

- ลดเหลือ 0-5% ภายใน 10 ปี

ภาษี 20% หรือ ต่ำกว่า

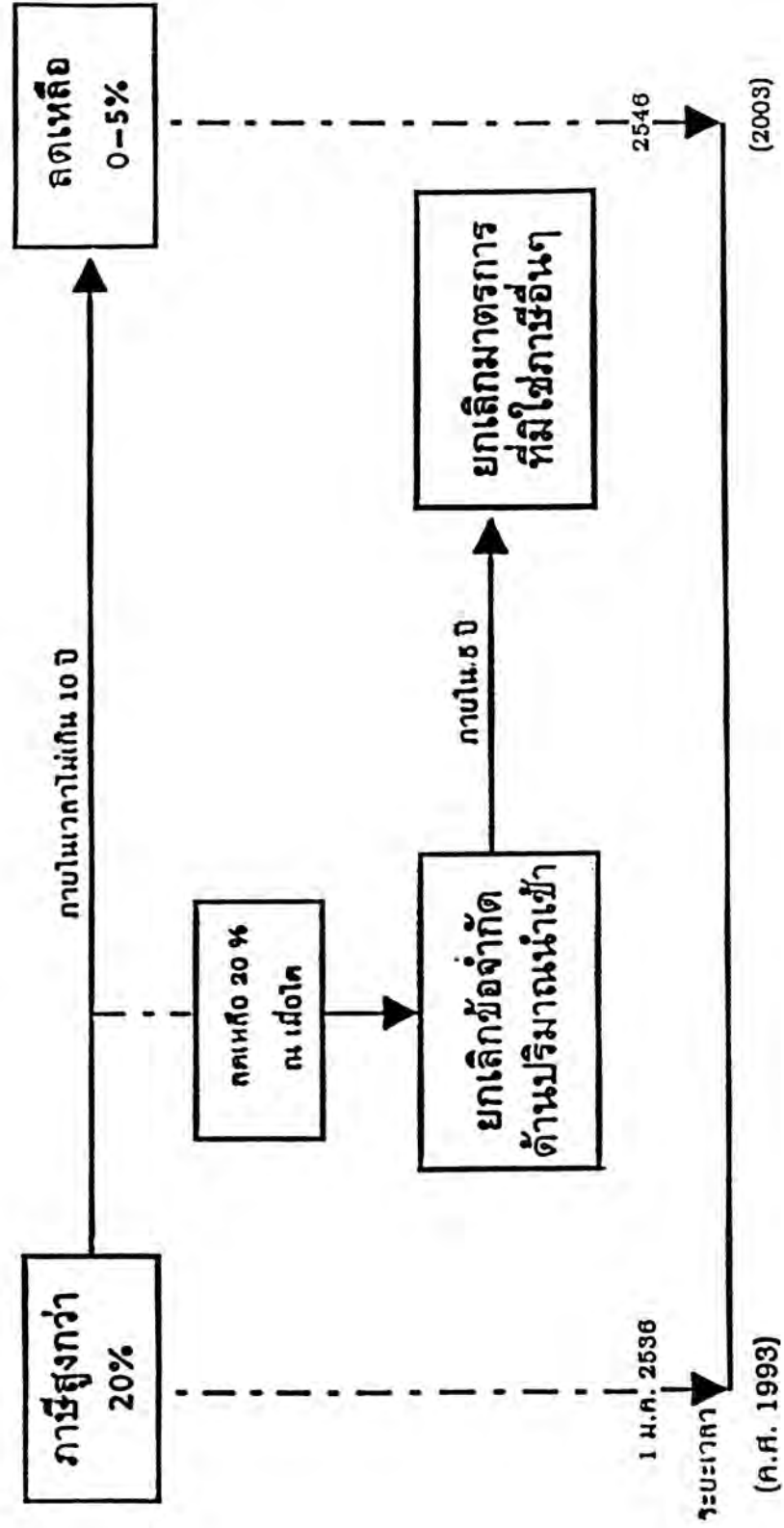
- ลดเหลือ 0-5% ภายใน 7 ปี

(11 ธันวาคม 2535)

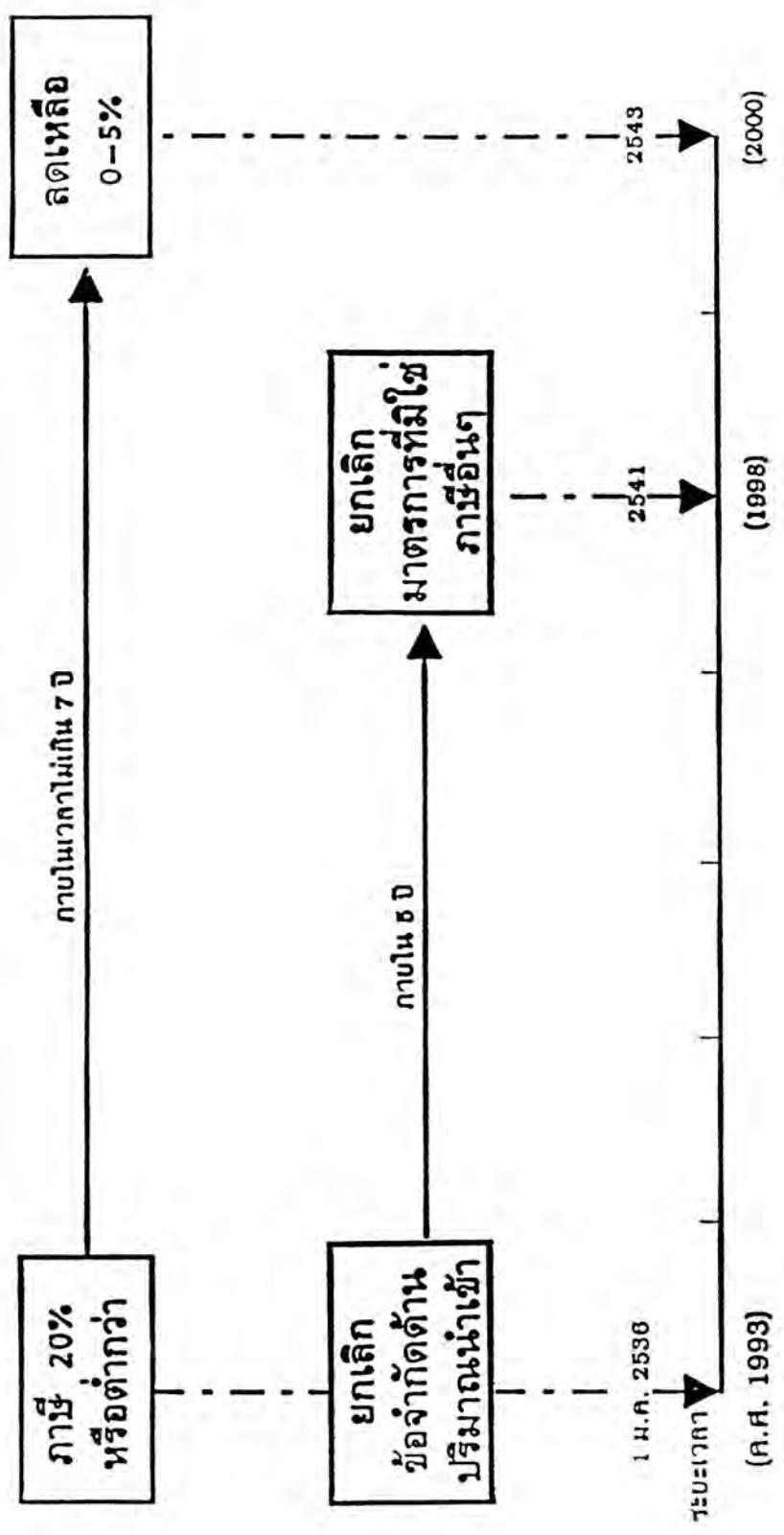
พิกัด HS ของ 15 กลุ่มสินค้าที่จะเร่งลดภาษี

กลุ่มสินค้า	ผู้เสนอ	พิกัด HS	กลุ่มสินค้า	ผู้เสนอ	พิกัด HS
1) น้ำมันพืช	M	1507-1515, 1516.20	9) เชื้อถ่าน	T	47
2) ซีเมนต์	T	1517-1519	10) สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	T	50-63
3) เคมีภัณฑ์	S	2523	11) ผลิตภัณฑ์เซรามิกและแก้ว	T	69,70
4) เกษภัณฑ์	S	28,2901-2935,3823	12) อัญมณีและเครื่องประดับ	T	71
5) ปู่	T	30	13) แคลเทคที่ทำจากทองแดง	P	7403.11
6) พลาสติก	S	31	14) เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ *	S	8470,8471,8473,85
7) ผลิตภัณฑ์ยาง	M	39	• ไทยเสนอเครื่องไฟฟ้า		(เฉพาะอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น)
8) น้ำมันและผลิตภัณฑ์หนึ่ง	T	40	15) เฟอร์นิเจอร์ไม้และหวาย	I	9401,9403
		41,42			

ขั้นตอนการลดภาษีของกลุ่มสินค้าที่จะเร่งลดภาษีได้ AFTA

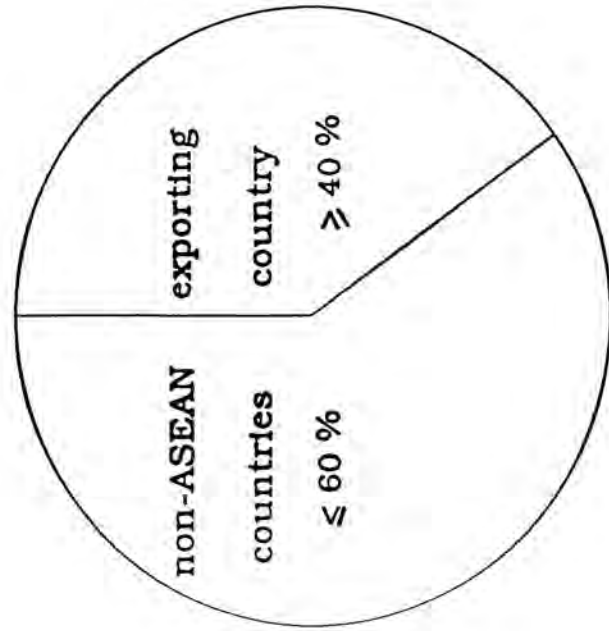
ขั้นตอนการลดภาษีของกลุ่มสินค้าที่จะเร่งลดภาษีได้ AFTA

จำนวนรายการสินค้าลดภาษีในกรอบ AFTA			
	สินค้าเร่งลดภาษี (FAST TRACK)	สินค้าทั่วไป (NORMAL TRACK)	ขอยกเว้นชั่วคราว (EXCLUSION LIST)
สิงคโปร์	2,200	3,514	0
ไทย	1,936	2,764	118
บรูไน	1,826	4,357	166
มาเลเซีย	3,251	6,895	648
อินโดนีเซีย	3,165	4,288	1,708
ฟิลิปปินส์	862	3,250	1,199

จากที่ประชุม AFTA COUNCIL ครั้งที่ 8 (11 ธันวาคม 2535)

CEPT : RULE OF ORIGIN

สัดส่วน LOCAL CONTENT ถือเป็นต้น

1. SINGLE

2. CUMULATIVE

การจัดตั้งเขตการค้าเสรี / สหภาพศุลกากร

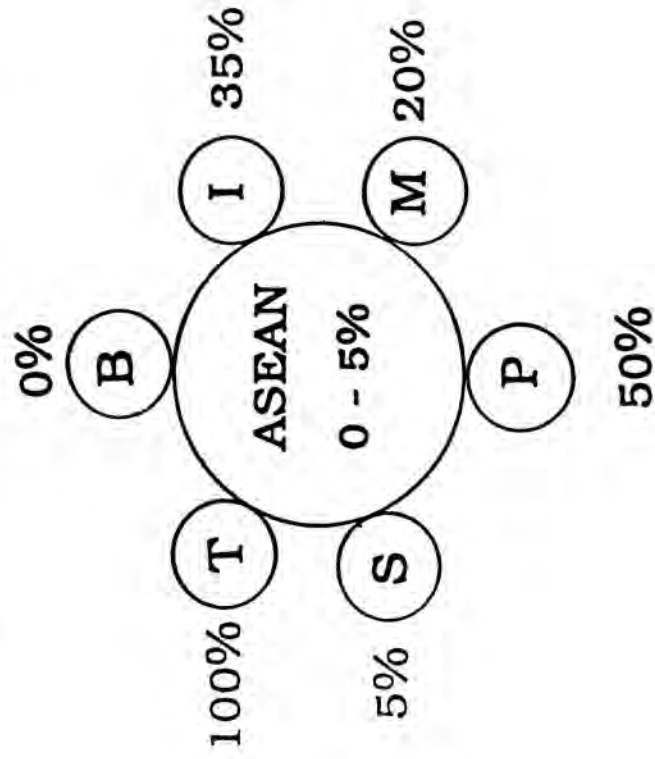
○ ต้องสอดคล้องกับกติกา ของ GATT - มาตรา 24 / Part IV

คือ 1. ไม่กระทบต่อสิทธิประโยชน์ของประเทศที่สาม

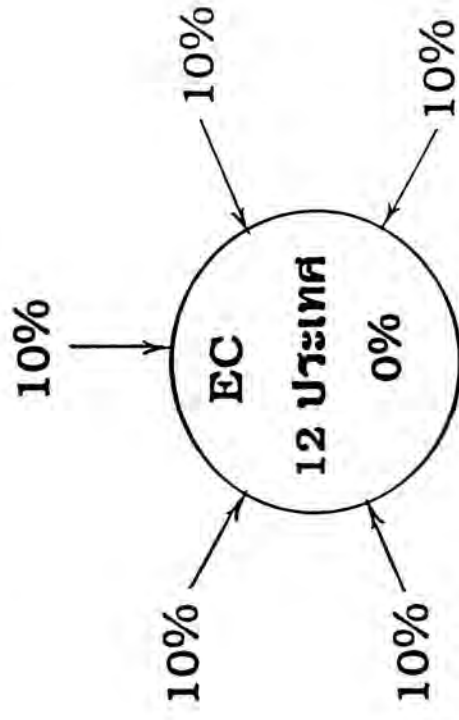
2. ครอบคลุมสินค้าทุกประเภท

3. ระยะเวลาดำเนินการต้องไม่นานเกินไป - ปกติ 10 ปี

FREE TRADE AREA

CUSTOMS UNION

ตัวอย่าง : อัตราภาษีนำเข้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป

เขตการค้าเสรี (FREE TRADE AREA)

- อัตราภาษีภายในกลุ่ม : 0
- อัตราภาษีกับประเทศนอกกลุ่ม : ต่างกัน

ตัวอย่าง เสื้อผ้าสำเร็จรูป

	<u>อัตราภาษีเฉลี่ย</u>
บรูไน	0
อินโดนีเซีย	35%
มาเลเซีย	20%
ฟิลิปปินส์	50%
สิงคโปร์	5%
ไทย	100%

สหภาพศุลกากร (CUSTOMS UNION)

- อัตราภาษีภายในกลุ่ม : 0
- อัตราภาษีกับประเทศนอกกลุ่ม : เท่ากัน

ตัวอย่าง เสื้อผ้าสำเร็จรูป

	<u>อัตราภาษีเฉลี่ย</u>
ฝรั่งเศส	} 10%
เยอรมนี	
สเปน	

เปรียบเทียบ AFTA กับตลาดยุโรปเดียว และ NAFTA		
AFTA	ตลาดยุโรปเดียว	NAFTA
<ul style="list-style-type: none">○ เขตการค้าเสรี ภาษี 0-5%○ ยกเว้นสินค้าเกษตร	<ul style="list-style-type: none">○ สหภาพศุลกากร ภาษี 0○ ทรัพยากร ประชากร สินค้า เงินทุน เคลื่อนย้ายเสรี	<ul style="list-style-type: none">○ เขตการค้าเสรี ภาษี 0○ การลงทุน การบริการเสรี
<ul style="list-style-type: none">○ เริ่ม 1 มกราคม 2536 ใช้เวลา 15 ปี	<ul style="list-style-type: none">○ เริ่ม 1 มกราคม 2530 ใช้เวลา 6 ปี	<ul style="list-style-type: none">○ เริ่ม 1 มกราคม 2537 ใช้เวลา 10-15 ปี

ผลกระทบของ AFTA ตลาดยุโรปเดี่ยว และ NAFTA

AFTA	ตลาดยุโรปเดี่ยว	NAFTA
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 5px;">ทางบวก</div> <ul style="list-style-type: none"> ○ ขยายตลาดอาเซียน (ประชากร 333 ล้านคน) ○ ขยายการลงทุน ○ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ○ เพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้า ○ สินค้าในอาเซียนราคาถูกลง 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ตลาดใหญ่ มีกำลังซื้อ (ประชากร 345 ล้านคน) ○ ขยายกำลังผลิต ○ กระจายสินค้าออก 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ตลาดใหญ่ มีกำลังซื้อ (ประชากร 363 ล้านคน) ○ ขยายกำลังผลิต ○ กระจายสินค้าออก

ผลกระทบของ AFTA ตลาดยุโรปเดียว และ NAFTA		
AFTA	ตลาดยุโรปเดียว	NAFTA
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-bottom: 10px;">ทางลบ</div> <ul style="list-style-type: none"> ○ ต้องแข่งขันมากขึ้น ○ อาจขาดแคลนวัตถุดิบ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ต้องแข่งขันมากขึ้น ○ มาตรฐานสินค้า และ เงื่อนไขการตรวจสอบ ทำให้สินค้าเข้าตลาดได้ยากขึ้น ○ ดึงการลงทุนจากไทย 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ต้องแข่งขันมากขึ้น ○ ดึงการลงทุนจากไทย

2536 : ปีแห่งการท้าทาย

ระบบการค้าโลก

- ตลาดยุโรปเดียว มีผล 1 มกราคม 2536
- AFTA มีผล 1 มกราคม 2536
- NAFTA มีผล 1 มกราคม 2637

2536 : ปีแห่งการทำทนาย

การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และมาตรการเศรษฐกิจ และการเมือง

- สหรัฐอเมริกา เปลี่ยนแปลงประธานาธิบดี
มาตรา 301 ชนักปักหลัง
- ประชาคมยุโรป ประธานการมาธิการคนใหม่จะเป็นใคร ?
ฝรั่งเศส ประธานาธิบดีคนใหม่จะเป็นใคร ?
เยอรมนี จะอู่ชุมชนนี้ตะวันออกต่อไป ?
- ญี่ปุ่น ความสัมพันธ์ทางการเมือง ผูกโยงกับ การแก้ปัญหาเปิดตลาดอย่างไร ?
- จีน แรงเปิดประเทศ สัมผัสเข้าเป็นสมาชิก GATT
เพื่อขยายการส่งออก
- อินโดจีน ปัญหาจะแก้ไขอย่างไร ?

ไทย พร้อมเผชิญการทำทลายทุกรูปแบบ ?

- การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (interdependence) ?
- พร้อมที่จะแข่งขัน (competitiveness) ?
- พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง (adjustment) ?
 - ระยะเวลาสั้น
 - ระยะเวลา

